

HET SUCCES VAN EEN WMO-RAAD

Meedoen als Wmo-raad in het sociaal domein? Je moet het maar willen, kunnen en mogen!

Column van Cor Hogenkamp, voorzitter Wmo-raad Borger-Odoorn

In de digitale nieuwsbrief van Stichting VraagWijzer Nederland van 25 juli jongstleden stond een tweetal artikelen, te weten: "De Transformatie van Toegang" en "Kernbegrippen van de compensatieplicht". Over deze artikelen sprak ik mijn waardering uit maar plaatste daarnaast een kanttekening: het gemis van inbreng vanuit en het betrekken van de cliëntorganisaties Wmo-raden. Naar aanleiding hiervan kreeg ik het verzoek van Pamela van der Kruk, directeur van Stichting VraagWijzer Nederland, in een column mijn visie aan te geven over hoe gemeenten de Wmo-raden zouden kunnen betrekken.

Visie

Meedoen, kunnen en willen, verantwoordelijkheid nemen én krijgen als betrokken Wmo-raad zijn bepalende uitgangspunten bij de Wmo. Het gaat hierbij om verantwoordelijkheden nemen voor het behalen van een maximale kwaliteit, om tot tevredenheid en sociale samenhang in de huidige Wmo te komen. Bij de transities in het sociale domein is dit evenzo noodzakelijk om de kwaliteit van leven, ook voor de kwetsbare burger, in stand te houden of waar mogelijk te versterken.

Wmo-raad en de gemeente als gelijkwaardige partners?

Meedoen, verantwoordelijkheid nemen en geven. Je moet het als lid van een Wmo-raad maar willen en kunnen. Echter eerst de vraag: 'Zijn er voldoende professioneel werkende vrijwilligers die vanuit hun eigen betrokkenheid of namens een organisatie er voor kiezen lid van een Wmo-raad te worden en hun tijd daaraan te besteden?' Gevolgd door de vraag: 'Word je als betrokken burgers en Wmo-raadsleden door de beroepsmatig werkende beleidsmakers als gelijkwaardige partners gezien?' De derde vraag is: 'Kunnen en willen de beroepsmatig werkende professionals als gelijkwaardige partners samenwerken met de Wmo-raad en andersom, in het belang van cliënten en burgers?'

Uitwerking

Het uitgangspunt zijn de wensen, de mogelijkheden en verantwoordelijkheden en het meedoen van de cliënt/betrokkene. Dit houdt in dat voorafgaande aan de beleidsontwikkeling, de wensen en mogelijkheden van betrokkenen worden geïnventariseerd en geanalyseerd. De uitkomsten van deze inventarisatie zijn bij het opstellen en het toetsen van beleid een belangrijk uitgangspunt. Voor dit meedoen en meedenken bij beleidsontwikkelingen vanuit cliëntperspectief zijn Wmo-raden ingesteld, vaak als adviesraad aan het college van B&W. Deze Wmo-raden inventariseren en analyseren samen met beleidsmakers wat de wensen zijn en bekijken wat de verkregen informatie kan betekenen voor het beleid.

Wat kunnen de gemeenten doen om de Wmo-raden te betrekken?

Vanuit mijn visie hieronder een opsomming van mogelijkheden om dit te realiseren:

1. Het realiseren dat de Wmo-raad voor de gemeente voordelig professioneel werkende adviseurs/ondersteuners kunnen zijn, die de kwaliteit en de tevredenheid bevorderen.
2. De Wmo-raad als partners in het proces informeren en betrekken bij het inventariseren en analyseren van wensen, mogelijkheden en verantwoordelijkheden van cliënten.

3. Samen met de Wmo-raden, als gelijkwaardige partners, zorgvuldig onderzoeken en analyseren wat de wensen van cliënten zijn, wat de huidige situatie is, wat goed gaat en kan overgenomen worden en/of verbeterd.
4. Samen met de Wmo-raden ten behoeve van de zogenaamde 'Keukentafelgesprekken' de wensen van cliënten analyseren. Tevens de voorwaarden en noodzakelijkheden tot toegang tot de Wmo-ondersteuning analyseren. Wat wenst de cliënt, wat is er al - wat ging goed met de huidige toegang tot de Wmo - wat kan behouden worden en wat moet aangepast worden.
5. Samen met de Wmo-raden onderzoeken en analyseren wat nodig is en hoe verantwoordelijkheden en bevoegdheden bij de ondersteuning/zorgverlening in de praktijk ingevuld kunnen worden.
6. Samen met de Wmo-raad de efficiëntie en gebruiksvriendelijkheid van geboden toegang en het uitvoeringssysteem voor de cliënt maximaliseren.
7. In samenwerking met Wmo-raad zorgdragen dat de cliënt en zijn gezin of leefeenheid zo veel mogelijk met één persoon en niet met meerdere hulpverleners/ondersteuners te maken krijgt.
8. Samen met de Wmo-raden analyseren welke protocollen en overheadfuncties noodzakelijk zijn.
9. De Wmo-raad laten zien dat hun werk ertoe doet en gemeente niet zonder advies/visie vanuit de Wmo-raad beleidsvoorstellen behandelen in het college of de gemeenteraad.
10. De Wmo-raden gemotiveerd informeren waarom hun advies geheel, niet geheel of geheel niet worden opgevolgd.
11. De Wmo-raad informeren over hoe, waar en wanneer uitgebrachte adviezen worden of zijn verwerkt.
12. De Wmo-raad ruimhartig faciliteren en ondersteunen.

Praktijkvoorbeelden

Hierbij enkele goede praktijkvoorbeelden, vanuit de Gemeente Borger-Odoorn, die ik graag aanhaal.

- Periodiek overleg met de betreffende wethouder over beleid, wensen en visies.
- Halfjaarlijks overleg met de gemeenteraad over hoofdpunten van het beleid.
- Regelmatig overleg met de beleidsambtenaren en zo gewenst met het management.
- Het in een vroeg stadium betrekken van de Werkgroep Jeugd van de Wmo-raad bij de voorbereiding van de Kadernota Integrale Jeugdzorg van de Gemeente Borger Odoorn.
- Het gevraagd worden om informatie ten behoeve van cliënten/gebruikers te lezen en te beoordelen op leesbaarheid, ook voor de minder taalvaardigen, en hierover te adviseren.
- Het samen met de betreffende beleidsambtenaar organiseren van een bijeenkomst betreffende de mogelijkheden voor de nieuwe Wet Schulddienstverlening en het inventariseren en nadien analyseren van de mogelijkheden.

- Deelname voorbereiding Beleidsplan Wmo

Bij het opstellen van het 4-jarig beleidsplan Wmo "Samen sterker dan alleen" in 2007 werd door de gemeente op initiatief van de betreffende beleidsmedewerker in overleg met onder andere een werkgroep vanuit de Wmo-raad het concept beleidsplan voorbereid. De Wmo-raad constateerde bij de bespreking van de adviesaanvraag over het beleidsplan dat de wensen van de Wmo-raad tot ieders tevredenheid al voldoende waren verwerkt.

- Beleidsnotitie Wmo-voorzieningen

Bij het opstellen van de Beleidsnotitie Wmo-voorzieningen werd het beleidsvoorstel besproken door een door de gemeente (in samenwerking met de Wmo-raad) samengestelde expertisegroep van leden van de Wmo-raad en juridisch deskundigen. De wensen, ideeën en zienswijze vanuit de expertise-groep zijn in belangrijke mate verwerkt in de notitie.

- Beleidsontwikkeling PGB

Samen met beleidsambtenaar wensen inventariseren van PGB houders die waarschijnlijk overgaan naar de Wmo. Er is een tevredenheidonderzoek gehouden dat de Wmo-raad in samenwerking met de gemeente in 2010 heeft uitgevoerd. De Wmo-raad organiseerde met inzet van veel vrijwilligers samen met de gemeente een kwalitatief goed onderzoek. De resultaten waren waardevol en goed bruikbaar voor verbetering van beleid en op basis van de bevindingen werden adviezen gegeven aan de gemeente voor de toekomst. Tijdens het onderzoek werd al gewerkt aan het oplossen van enkele knelpunten in relatie tot het Wmo-vervoer en de communicatie richting cliënt /gebruiker.

- Inzet op bovenlokaal niveau

Hiermee doel ik op de samenwerking van de Wmo-raden in de regio Zuid-Oost Drenthe, die in samenwerking met de betreffende gemeente en ambtenaren de kwaliteitsvoorwaarden voorbereiden van ten behoeve van de aanbesteding Huishoudelijke verzorging in 2008. Er is naar aanleiding van de Trend- en signaleringsrapportage van MEE door de regionale Wmo-raden Zuid-Oost Drenthe in samenwerking met de regionale gemeenten een themabijeenkomst op 11-10-2012 georganiseerd voor zowel betrokken burgers, belangenorganisaties en beleidsambtenaren. Het doel was om gezamenlijk te komen tot de inventarisering van wensen vanuit de betrokkene en doelgroepen om op basis hiervan te komen tot goede beleidsadvisingen.

Resumé

Er zijn vele mogelijkheden met betrekking tot de samenwerking van gemeenten en Wmo-raden. Het is zonde het om de aanwezige kennis en kracht niet te bundelen om nu en in de toekomst de uitvoering Wmo met zijn transities zo optimaal mogelijk te houden. De Wmo-raad kan hierbij vanuit het cliëntperspectief in samenwerking met de gemeente een steen(tje) bijdragen aan de sociale samenhang en levenskwaliteit van de doelgroep.

Cor Hogenkamp

Voorzitter Wmo-raad Borger-Odoorn